

**ЈПШ „ШУМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ а.д. СОКОЛАЦ
ШГ „ТРЕСКАВИЦА“ ТРНОВО**

**САЖЕТАК
ШУМСКОПРИВРЕДНЕ ОСНОВЕ
ЗА ТРНОВСКО ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ
(важност од 01.01.2014. до 31.12.2023. године)**



ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а.д. СОКОЛАЦ

С А Д Р Ж А Ј

Страна

1.	УВОДНИ ДИО	4
1.1.	Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја	4
1.2.	Биолошке и климатске карактеристике шумскопривредног подручја	4
1.3.	Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја	5
2.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА	7
2.1.	Површине ширих категорије шума по привредним јединицама.....	7
2.2.	Површине ширих категорије шума по општинама	7
2.3.	Високе шуме са природном обновом.....	8
2.4.	Високе деградиране шуме	10
2.5.	Шумске културе.....	11
2.6.	Изданачке шуме	13
2.7.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	14
2.8.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	15
2.9.	Узурпације.....	16
3.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ИСТОЧНА ИЛИЦА.....	16
3.1.	Високе деградиране шуме.....	16
3.2.	Шумске културе.....	17
3.3.	Изданачке шуме	20
3.4.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	21
3.5.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	21
3.6.	Узурпације.....	21
4.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ТРНОВО.....	21
4.1.	Високе шуме са природном обновом.....	21
4.2.	Високе деградиране шуме	23
4.3.	Шумске културе	25
4.4.	Изданачке шуме	27
4.5.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	28
4.6.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	28
4.7.	Узурпације	29
5.	ПЛАН СЈЕЧА.....	29
5.1.	План сјеча по ширим категоријама шума.....	29
5.2.	План обима сјеча по општинама.....	30
6.	ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА.....	31
6.1.	Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом.....	31
6.2.	Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме	32
6.3.	Структура етата по сортиментима за шумске културе.....	32
6.4.	Структура етата по сортиментима за изданачке шуме	32
7.	ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА.....	33
8.	ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА ЗА ШПП.....	34

9.	ВРСТЕ ШУМСКИХ ШТЕТА И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ.....	35
9.1.	Заштита шума од инсеката и биљних болести.....	35
9.2.	Заштита шума од шумских пожара	37
10.	ПЛАН ИЗГРАДЊЕ НОВИХ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ШУМСКИХ КАМИОНСКИХ ПУТЕВА.....	38

1. УВОД

Чланом 17. став 1. Закона о шумама, ("Службени гласник Републике Српске", бр. 75/08 и 60/13), прописано је: "Шумама се газдује на основу шумскопривредне основе и извођачких пројеката". Ставом 2. истог члана закона прописано је „Основа је план за дугорочно газдовање шумама у коме мора бити утврђена еколошка, привредна и социолошка подлога за биолошко побољшање шумских ресурса и остваривање општег интереса у складу са стратегијом развоја шумарства и шумарским програмом Републике“.

Чланом 18. став 5. Закона о шумама прописано је: "Основом се одређују основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређивање шума, очување и јачање општекорисних функција шума и заштита шума, а Основа садржи и анализу дотадашњег газдовања шумама, приказ стања шума, циљеве газдовања шумама, врсту и обим радова".

Ова шумскопривредна основа има рок важења **01.01.2014.** до **31.12.2023.** године.

1.1. Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја

На Трновском шумскопривредном подручју у протеклом уређајном периоду евидентирано је 300,61 хектара узурпираног шумског земљишта (153,9 хектара неминираних и 146,71 хектара минираних површина). Да би проблем површина под узурпацијама био ријешен, односно да у будућности неби долазило до даљњег отуђивања шума и шумског земљишта на читавом шумскопривредном подручју, потребно је да Шумско газдинство „Трескавица“ Трново, односно ЛПШ „Шуме Републике Српске“ интензивира сарадњу са надлежним органима општина овог подручја и другим надлежним институцијама Републике и изврши коначно утврђивање граница посједа, те оствари добру сарадњу са надлежним судовима, како би се спријечило противправно присвајање и коришћење шума и шумског земљишта.

Рјешавање проблема узурпација треба да је у складу са Законом о шумама и Законом о стварним правима, ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/08 и 58/09), као и другим законима и правилницима везаним за ову проблематику.

1.2. Биолошке и климатске карактеристике шумскопривредног подручја

- **Биолошке карактеристике**

Према хоризонталном рашчлањењу шумске вегетације у бившој Југославији (Braun-Blanquet) ро (Стефановић, В. et. al, 1977), шумскопривредно подручје Трновско припада Области унутрашњих динарида, Југоисточнобосанском подручју, Трновском и Игманско-Зеленгорском рејону.

Југоисточнобосанско подручје заузима планинске и субалпинске предјеле југисточне Босне, јужно од Сарајевског поља до границе са Црном Гором. Са истока је омеђено линијом која слиједи од Равне планине и Јахорине, кањоном Бистрице и долином Дрине до Шћепан поља. Југозападну границу представљају гребени Бјелашнице, Трескавице, Зеленгоре и Волујака.

На овом подручју распрострањене су шуме букве и јеле са смрчком (*Piceo-Abieti-Fagetum*), као и шуме букве (*Luzulo-Fagetum*). На мањим површинама заступљене су и шуме јеле и смрче. Унутар ових шума распрострањене су секундарне фитоценозе букве (*Fagetum montanum illyricum*). За субалпинску зону карактеристична је заступљеност шуме букве (*Fagetum subalpinum*) и клековине бора (*Pinetum mugii*). На стаништима у кањонима водотока распрострањене су реликтне шуме црног бора (*Pinetum nigrae calcicolum*), шуме црног граба (*Orno-Ostryetum*), термофилне шуме букве (*Ostryo-Fagetum*) и шуме јавора и липе (*Aceri-Tilitum mixtum*).

Храстове заједнице, шуме китњака и цара (*Quercetum petraeae-cerris*), затим шуме китњака и граба (*Quercu-Carpinetum*), шуме китњака (*Quercetum petraeae montanum*), углавном су везане за ниже предјеле према Сарајевском пољу, те сливове Жељезнице и Добропољске ријеке.

• Климатске карактеристике

Трновско шумскопривредно подручје према Еколошко-вегетацијској рејонизацији Босне и Херцеговине, (Стефановић, В. et al. 1983) припада Области унутрашњих динарида, коју карактерише надморска висина од 500 па до 2300 метара, али највећи дио подручја се налази у распону од око 750 - 1300 m.n.v.

Климу неког краја одређују географски положај, удаљеност од мора и рељефске карактеристике, у првом реду, надморска висина.

На највећем дијелу подручја, може се рећи да влада планинска клима, с тим што је у нижим предјелима (Сарајевско Поље) присутна појава температурне инверзије па и у њима влада планинска клима, нешто блажег облика, а у подручју преко 1500 m.n.v. планинска клима има карактер алпске климе.

Карактеристикама климе одговара и појава одговарајућих шумских заједница, односно вегетацијских појасева. Планинској клими нижег појаса (са елементима умјерено-континенталне климе) одговара појас брдских китњаково-букових заједница, а планинској клими вишег појаса шуме букве и јеле са смрчом. Измјењеној алпској клими одговара појас субалпинских шума букве, субалпинских шума смрче и клековине бора кривуља.

Подаци о клими су узети за метеоролошке станице: Калиновик (1.073 m.n.v.), Бјелашница (2.067 m.n.v.), Игман (1.250 m.n.v.), Сарајево (630 m.n.v.), Пале (829 m.n.v.).

Подаци о средњим годишњим вриједностима за температуру ваздуха, релативну влагу ваздуха, суму падавина и трајање вегетационог периода (Еколошко-вегетацијска рејонизација БиХ, 1983).

Метеоролошка станица	Надморска висина	Географска ширина	Температура ваздуха (°C) (просјечна)		Средња релативна влага ваздуха (%)		Средња сума падавина (mm)		Трајање вегетационог периода дана	Потенцијална евапотранспирација IV-IX
			Годишња	IV-IX	Годишња	IV-IX	Годишња	IV-IX		
Калиновик	1.073	43°31'	7,1	13,3	80	75	1218	512	154	499
Игман	1.250	43°46'	4,5	9,9	-	-	1680	624	100	367
Бјелашница	2.067	43°43'	1,3	6,1	85	83	948	498	1	361
Сарајево	630	43°52'	9,7	15,5	72	67	946	450	186	554
Пале	829	43°19'	7,1	13,3	-	-	937	457	163	488

Средње вриједности температура, падавина и релативне влаге указују да је ово подручје планинске климе изложено утицајима медитеранске климе, јер је око 50 % годишњих падавина у вегетационом периоду (IV -IX).

Вегетациони период траје од 100-180 дана, осим на највишим појасевима Трескавице и Јахорине, гдје траје неколико дана (Т изнад 10°C). Однос падавина и евапотранспирације је повољан.

1.3. Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја

Чланом 46. став 1. Закона о шумама “Влада може да утврди приоритетне општекорисне функције појединих шума, као шуме високе заштитне вриједности, на приједлог Министарства, а на основу поднесеног захтјева заинтересованог правног лица, ако плановима и програмима газдовања шумама нису утврђене приоритетне општекорисне функције“.

Према члану 47. став 1. истог Закона „Шумама над којима је утврђена приоритетна општекорисна функција, као шумама високе заштитне вриједности, газдује се у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега“.

Правилник о начину проглашавања, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене, ("Службени гласник Републике Српске", број 57/09), прописује начин проглашавања, обиљежавања, финансирања и начин газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене.

Шест општих високо заштитних вриједности који су дефинисани према критеријима FSC са својим субјединицама су:

- VZV – 1: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно важне концентрације биодиверзитета;
- VZV – 1a: Заштићена подручја;
- VZV – 1b: Угрожене врсте и врсте у опасности;
- VZV – 1c: Ендемске врсте;
- VZV – 1d: Важне повремене концентарције;
- VZV – 2: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно значајне простране шуме нивоа крајолика;
- VZV – 3: Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени;
- VZV – 4: Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама;
- VZV – 4a: Шуме важне за водене токове;
- VZV – 4b: Шуме важне за контролу ерозије;
- VZV – 4c: Шуме које представљају значајне препреке пожарима;
- VZV – 5: Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница;
- VZV – 6: Шумска подручја значајна за традиционални културни индентитет локалних заједница.

У складу са горе наведеним правилником ШГ “Трескавица“ Трново је сачинило приједлог за издвајање заштићених подручја и подручја посебне намјене. Укупна површина тих подручја износи 631,80 хектара.

У наредној табели је дат преглед тих подручја по привредним јединицама и њихове површине:

Привредна јединица	Одјел	Одсјек	Површина (ha)	Разлог издвајања
„Црна ријека-Жељезница“	29	-	66,99	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Црна ријека-Жељезница“	30	03	15,10	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Црна ријека-Жељезница“	32	-	45,68	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Црна ријека-Жељезница“	33	02 и 03	31,10	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Црна ријека-Жељезница“	37	02	4,60	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Црна ријека-Жељезница“	3	-	72,38	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Црна ријека-Жељезница“	108	-	10,00	Шуме око извора воде за пиће (5)
„Хојта-Пресјеница“	81	-	70,11	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Касиндолска ријека“	51	04	9,09	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Касиндолска ријека“	52	03	6,65	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Касиндолска ријека“	80/1	02	64,00	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Касиндолска ријека“	80/2	03	86,00	Шуме важне за заштиту од ерозије (4б)
„Касиндолска ријека“	82	-	84,70	Шуме за заштиту од ерозије и водених токова (4а, 4б)

„Касиндолска ријека“	83	02	65,40	Шуме за заштиту од ерозије и водених токова (4а, 4б)
Укупно			631,80	

Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавање заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације. Сјеменски објекат који се налазио у П.Ј. „Црна ријека-Жељезница“ на граници одјела 107 и 108 је укинут рјешењем број 12.06.1-12746/13, тако да тај објекат више није у регистру сјеменских састојина.

2. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА

2.1. Површине ширих категорија шума по привредним јединицама

Шира категорија шума	Привредна јединица			Ш П П Трновско
	(01) „Црна ријека-Жељезница“	(02) „Касиндолска ријека“	(03) „Хојга-Пресјеница“	
Шифра	Површина у хектарима			
1000	247,57	2.635,36	-	2.882,93
2000	122,44	-	291,94	414,38
3000	-	65,34	9,11	74,45
4000	119,37	1.187,82	329,74	1.636,93
5000	79,86	49,25	77,75	206,86
6000	0,71	367,75	26,35	394,81
УКУПНО	569,95	4.305,52	734,89	5.610,36
7000	57,34	27,29	69,27	153,90
УЗУРПАЦИЈЕ	57,34	27,29	69,27	153,90

2.2. Површине ширих категорија шума по општинама

Шира категорија шума	Назив општине и шифра		Ш П П Трновско
	Источна Илица (018)	Трново (055)	
	Површина у хектарима		
1000	-	2.882,93	2.882,93
2000	95,64	318,74	414,38
3000	65,72	8,73	74,45
4000	676,23	960,70	1.636,93
5000	15,64	191,22	206,86
6000	15,78	379,03	394,81
УКУПНО	869,01	4.741,35	5.610,36
7000	27,08	126,82	153,90
УЗУРПАЦИЈЕ	27,08	126,82	153,90

2.3. Високе шуме са природном обновом

а) Површина неминираног дијела ове категорије шума износи 2.882,93 хектара или 29,47 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен Склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	15,72		3,0	0,67	4,35	11,96	27,40	8,06	0,02	52,46	151.231
Смрча	29,16		3,5	0,55	6,15	14,45	50,77	24,74	0,68	97,33	280.602
Бијели бор	0,11		4,6	0,00	0,03	0,22	0,11	0,01	0,00	0,36	1.041
Црни бор	1,03		3,5	0,02	0,46	1,48	1,49	0,00	0,00	3,45	9.954
Буква	48,59		3,4	2,24	11,11	24,41	78,35	43,46	2,60	162,18	467.556
Храст	0,29		4,2	0,01	0,12	0,25	0,50	0,06	0,02	0,97	2.760
Пл.лишћари	3,96		2,9	0,49	1,19	1,15	3,37	6,05	0,98	13,23	38.144
Ост.лишћари	0,97		3,6	0,54	1,18	0,65	0,78	0,09	0,00	3,24	9.333
Воћкарице	0,17		3,3	0,09	0,25	0,06	0,13	0,03	0,00	0,57	1.636
Четинари	46,02			1,24	10,99	28,11	79,77	32,81	0,69	153,60	442.828
Лишћари	53,98			3,36	13,85	26,53	83,14	49,69	3,60	180,17	519.429
УКУПНО:	100,00	74		4,60	24,84	54,64	162,90	82,50	4,30	333,78	962.257

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	14,58	37,18	48,24	20,20	30,23	47,80	1,77
Лишћари	8,09	33,58	58,33	10,92	32,55	49,41	7,12

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,08	0,46	0,98	1,94	0,54	0,01	4,01	11.566
Лишћари	0,00	0,11	0,41	0,76	1,57	0,57	0,02	3,43	9.894
УКУПНО:	0,00	0,19	0,87	1,74	3,51	1,11	0,03	7,44	21.460

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,28	1,15	4,06	13,24	11,18	0,78	30,70	88.493
Лишћари	-	0,47	3,25	6,71	22,15	25,96	2,65	61,19	176.406
УКУПНО:	-	0,75	4,40	10,77	35,40	37,13	3,43	91,89	264.899

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	3	97	4	27	59	10
Лишћари	-	3	97	1	23	56	20

е) Стање природног подмлатка:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару			
	Висина у cm		Прсни пречник	Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm	
Јела	1.509	230	99	1.838
Смрча	660	108	114	882
Буква	1.431	392	810	2.633
Храстови	0	0	4	4
Пл. лишћари	1.263	284	266	1.813
Ост. лишћари	179	54	65	298
Воћкарице	224	34	38	296
Четинари	2.169	338	213	2.720
Лишћари	3.097	764	1.183	5.044
УКУПНО	5.266	1.102	1.396	7.764

Високе шуме са природном обновом - минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела ове категорије шума износи 2.241,01 хектара или 22,91 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен Склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	15,67		3,9	1,02	6,98	12,64	23,50	11,41	0,19	55,73	124.891
Смрча	7,99		2,0	0,29	4,62	6,50	12,05	4,74	0,21	28,41	63.666
Буква	72,75		2,0	6,30	23,24	50,07	108,27	66,24	4,62	258,75	579.855
Пл. лишћари	3,06		3,2	0,69	3,03	3,97	2,03	1,01	0,16	10,89	24.399
Ост. лишћари	0,54		4,0	0,52	0,83	0,49	0,08	0,00	0,00	1,91	4.276
Четинари	23,66			1,31	11,61	19,14	35,54	16,15	0,40	84,14	188.557
Лишћари	76,34			7,51	27,09	54,52	110,38	67,26	4,78	271,54	608.530
УКУПНО:	100,00	77		8,82	38,70	73,66	145,92	83,41	5,18	355,68	797.087

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,09	0,46	0,50	0,66	0,15	0,00	1,86	4.175
Лишћари	0,00	0,20	1,20	1,04	1,80	0,61	0,03	4,88	10.940
УКУПНО:	0,00	0,29	1,66	1,54	2,46	0,76	0,04	6,74	15.115

2.4. Високе деградирани шуме

а) Површина ове категорије шума износи 414,38 хектара или 4,24 % од укупне неспорне површи-не шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Буква	67,83		4,8	4,13	15,45	24,79	45,61	34,20	1,14	125,31	51.928
Храст китњ.	14,72		4,0	0,54	2,19	4,78	10,70	8,58	0,42	27,20	11.271
Пл.лишћари	4,90		4,4	0,99	2,57	3,71	1,56	0,00	0,24	9,06	3.755
Ост.лишћари	11,70		4,8	3,38	9,31	5,71	2,21	1,01	0,00	21,61	8.956
Воћкарице	0,84		5,0	0,12	0,41	0,37	0,66	0,00	0,00	1,55	644
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			9,16	29,92	39,36	60,73	43,78	1,79	184,74	76.554
УКУПНО:	100,00	58		9,16	29,92	39,36	60,73	43,78	1,79	184,74	76.554

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	-	-	-	-	-
Лишћари	0,50	4,20	95,30	1,19	3,42	81,82	13,57

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	0,00	0,18	1,00	1,19	1,45	0,54	0,00	4,37	1809
УКУПНО:	0,00	0,18	1,00	1,19	1,45	0,54	0,00	4,37	1.809

Високе деградирани шуме - минирани дио категорије

а) Површина минираниог дијела ове категорије шума износи 815,84 хектара или 8,34 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	0,01		4,0	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	30
Смрча	0,76		5,0	0,00	0,14	0,52	1,22	0,00	0,00	1,88	1.534
Буква	86,30		4,7	6,35	28,89	37,64	84,58	50,87	4,86	213,20	173.937
Храст китњак	3,20		4,0	0,00	2,05	3,15	1,14	1,02	0,53	7,90	6.446
Пл.лишћари	4,44		4,7	1,29	2,69	3,50	3,14	0,34	0,00	10,96	8.940
Ост.лишћари	5,29		5,0	1,57	3,79	4,71	2,57	0,43	0,00	13,07	10.663

Четинари	0,78			0,04	0,14	0,52	1,22	0,00	0,00	1,92	1.564
Лишћари	99,22			9,21	37,43	49,01	91,44	52,65	5,40	245,13	199.986
УКУПНО:	100,00	61		9,25	37,57	49,53	92,66	52,65	5,40	247,05	201.550

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,03	23
Лишћари	0,00	0,38	1,31	1,27	1,84	0,65	0,11	5,57	4.543
УКУПНО:	0,00	0,38	1,31	1,27	1,87	0,65	0,11	5,60	4.566

2.5. Шумске културе

а) Површина неминираног дијела ове категорије износи 74,45 хектара, односно 0,76 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина ове категорије са процјењеном дрвном масом износи 62,92 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	2,74		3,0	0,10	1,41	1,51	0,73	0,00	0,00	3,75	236
Смрча	56,64		3,4	7,34	17,51	34,69	18,07	0,00	0,00	77,62	4.884
Бијели бор	22,59		4,0	0,99	5,90	21,92	2,16	0,00	0,00	30,96	1.948
Црни бор	11,81		3,5	0,00	0,95	13,10	2,13	0,00	0,00	16,18	1.018
Храст китњ.	2,11		3,5	2,34	0,56	0,00	0,00	0,00	0,00	2,89	182
Пл. лишћари	0,56		4,0	0,00	0,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,76	48
Ост. лишћари	3,56		3,8	1,06	2,42	1,40	0,00	0,00	0,00	4,88	307
Четинари	93,77			8,42	25,78	71,22	23,09	0,00	0,00	128,51	8.086
Лишћари	6,23			3,40	3,73	1,40	0,00	0,00	0,00	8,53	537
УКУПНО:	100,00	58		11,82	29,51	72,62	23,09	0,00	0,00	137,05	8.623

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. старосне класе 3,84 ha
2. старосне класе 39,60 ha
3. старосне класе 19,48 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	0,00	5,96	0,00	0,00	236
Смрча	15,36	47,80	150,51	0,00	4.884
Бијели бор	0,00	14,80	69,92	0,00	1.948
Црни бор	0,00	21,97	7,60	0,00	1.018
Храст китњак	0,00	3,71	1,80	0,00	182
Племенити лишћари	0,00	0,00	2,46	0,00	48
Остали лишћари	0,00	4,62	6,37	0,00	307
Четинари	15,36	90,53	228,03	0,00	8.086
Лишћари	0,00	8,33	10,63	0,00	537
УКУПНО:	15,36	98,86	238,66	0,00	8.623

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	11,60	37,30	51,10	14,35	12,17	71,01	2,47
Лишћари	0,00	15,46	84,54	0,00	0,00	59,28	40,72

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,28	0,98	3,52	0,64	0,00	0,00	5,43	404
Лишћари	0,00	0,15	0,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	30
УКУПНО:	0,00	0,43	1,24	3,52	0,64	0,00	0,00	5,83	434

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	1,16	7,36	2,14	0,00	0,00	0,00	10,65	793
Лишћари	-	1,20	1,02	0,00	0,00	0,00	0,00	2,22	165
УКУПНО:	-	2,35	8,38	2,14	0,00	0,00	0,00	12,87	958

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	33	67	-	-	78	22
Лишћари	-	0	100	-	-	0	100

Шумске културе - минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела ове категорије износи 181,69 хектара, односно 1,86 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја. Површина ове категорије са процјењеном дрвном масом износи истих 181,69 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе у m³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Смрча	1,80		4,3	0,70	1,62	0,46	0,00	0,00	0,00	2,77	504
Бијели бор	59,75		4,1	1,03	28,65	61,85	0,48	0,00	0,00	92,01	16.717
Црни бор	33,80		3,5	0,52	20,56	30,96	0,00	0,00	0,00	52,05	9.457
Храст китњ.	0,29		3,5	0,08	0,04	0,32	0,00	0,00	0,00	0,44	80
Ост. лишћари	4,37		4,0	0,56	5,31	0,86	0,00	0,00	0,00	6,73	1.222

Четинари	95,35			2,25	50,83	93,27	0,48	0,00	0,00	146,83	26.678
Лишћари	4,65			0,63	5,35	1,18	0,00	0,00	0,00	7,17	1.302
УКУПНО:	100,00	74		2,88	56,18	94,46	0,48	0,00	0,00	154,00	27.980

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосне класе 2,73 ха
2. старосне класе 153,65 ха
3. старосне класе 25,31 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				У к у п н о
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Смрча	0,00	3,28	0,00	0,00	504
Бијели бор	66,30	80,72	163,30	0,00	16.717
Црни бор	19,05	55,98	31,73	0,00	9.457
Храст китњак	0,00	0,52	0,00	0,00	80
Остали лишћари	15,38	3,09	27,85	0,00	1.222
Четинари	85,35	139,99	195,02	0,00	26.678
Лишћари	15,38	3,61	27,85	0,00	1.302
УКУПНО:	100,73	143,60	222,88	0,00	27.980

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	0,00	0,20	1,17	2,67	0,00	0,00	0,00	4,05	736
Лишћари	0,00	0,03	0,24	0,02	0,00	0,00	0,00	0,29	52
УКУПНО:	0,00	0,23	1,41	2,69	0,00	0,00	0,00	4,34	788

2.6. Издавачке шуме

а) Површина неминираног дијела ове категорије шума износи 1.636,93 хектара или 16,73 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја

б) Структура укупне дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
		м ³ /ха								
Јела	0,11	0,00	0,02	0,11	0,00	0,00	0,00	0,13	208	
Смрча	0,49	0,00	0,14	0,21	0,11	0,12	0,00	0,59	961	
Бијели бор	0,63	0,00	0,00	0,08	0,32	0,35	0,00	0,75	1.235	
Црни бор	0,03	0,00	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00	0,04	60	
Буква	36,85	0,00	1,71	5,84	11,19	17,82	6,97	0,73	44,25	72.440
Храст китњ.	24,45	0,00	1,51	5,23	9,24	10,32	2,57	0,49	29,36	48.060
Пл.лишћари	4,30	0,01	0,87	2,19	1,65	0,44	0,00	0,00	5,16	8.444
Ост.лишћари	32,00	0,00	11,80	14,47	7,79	3,22	1,07	0,08	38,43	62.907
Цер	0,21	0,00	0,00	0,10	0,15	0,00	0,00	0,00	0,25	410
Воћкарице	0,94	0,00	0,45	0,13	0,37	0,19	0,00	0,00	1,13	1.855
Четинари	1,25	0,00	0,19	0,41	0,43	0,48	0,00	0,00	1,51	2.464
Лишћари	98,75	0,01	16,35	27,95	30,39	31,99	10,60	1,30	118,59	194.116
УКУПНО:	100,00	0,01	16,53	28,36	30,82	32,47	10,60	1,30	120,09	196.580

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m^3	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,10	157
Лишћари	4,48	7.328
УКУПНО:	4,57	7.485

Изданачке шуме-минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела ове категорије шума износи 583,04 хектара или 5,96 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја

б) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m^3/ha								
Буква	17,57	0,37	1,51	6,12	7,79	2,50	0,30	0,00	18,59	10.839
Храст китњ.	21,97	0,39	9,47	10,31	2,37	0,70	0,00	0,00	23,24	13.549
Пл.лишћари	5,00	0,02	1,26	2,25	1,14	0,63	0,00	0,00	5,29	3.082
Ост.лишћари	55,47	0,28	5,26	15,32	29,16	8,32	0,34	0,00	58,68	34.214
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00	1,06	17,49	33,99	40,46	12,15	0,65	0,00	105,80	61.684
УКУПНО:	100,00	1,06	17,49	33,99	40,46	12,15	0,65	0,00	105,80	61.684

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m^3	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,0	0
Лишћари	4,34	2.533
УКУПНО:	4,34	2.533

2.7. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 206,86 хектара.

Површина минираног дијела ове категорије износи 243,49 хектара.

2.8. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина неминираних шума неподесних за пошумљавање и газдовање износи 99,12 хектара, а укупна неминирана површина категорије износи 394,81 хектара.

а) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m^3/ha							
Јела	4,66		5,0	0,00	0,00	2,26	5,02	1,48	0,00	8,77	869
Смрча	7,96		5,0	0,00	1,52	4,54	7,34	1,55	0,00	14,96	1.483
Буква	57,84		5,0	7,22	12,04	47,47	31,68	10,32	0,00	108,73	10.777
Ост.лишћари	29,54		5,0	8,96	25,50	21,08	0,00	0,00	0,00	55,54	5.505
Четинари	12,62			0,00	1,52	6,80	12,37	3,04	0,00	23,73	2.352
Лишћари	87,38			16,18	37,54	68,54	31,68	10,32	0,00	164,27	16.282
УКУПНО:	100,00	62		16,18	39,06	75,34	44,05	13,36	0,00	187,99	18.634

б) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m^3/ha								
Четинари	0,00	0,00	0,05	0,17	0,37	0,05	0,00	0,65	64
Лишћари	0,00	0,00	4,61	0,07	0,05	0,00	0,00	4,73	469
УКУПНО:	0,00	0,00	4,66	0,24	0,42	0,05	0,00	5,38	533

Површине неподесне за пошумљавање и газдовање - минирани дио категорије

Површина минираних шума неподесних за пошумљавање и газдовање износи 12,83 хектара, а укупна минирана површина категорије износи 106,54 хектара.

а) Структура укупне дрвне залихе у m^3 :

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m^3/ha							
Јела	56,78		4,5	0,00	2,65	7,25	15,20	32,58	9,59	67,26	863
Смрча	5,99		5,0	0,00	3,90	0,00	0,00	3,20	0,00	7,09	91
Буква	34,14		5,0	5,77	0,00	19,02	7,17	0,00	8,57	40,45	519
Пл.лишћари	3,03		5,0	0,00	3,59	0,00	0,00	0,00	0,00	3,59	46
Четинари	62,73			0,00	6,55	7,25	15,20	35,78	9,59	74,36	954
Лишћари	37,27			5,77	3,59	19,02	7,17	0,00	8,57	44,04	565
УКУПНО:	100,00	59		5,77	10,13	26,27	22,37	35,78	18,16	118,39	1.519

б) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,23	0,62	0,47	1,09	0,00	2,42	31
Лишћари	0,00	0,70	0,31	0,86	0,00	0,00	0,00	1,87	24
УКУПНО:	0,00	0,70	0,55	1,48	0,47	1,09	0,00	4,29	55

2.9. Узурпације

Површина неминираног дијела узурпација износи 153,90 хектара.

Површина минираног дијела узурпација износи 146,71 хектар.

3. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ИСТОЧНА ИЛИЦА

3.1. Високе деградирание шуме

а) Површина високих деградираних шума у општини Источна Илица износи 95,64 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Буква	29,51		5,0	3,69	6,05	8,34	22,07	7,30	1,10	48,56	4.644
Храст	47,92		4,0	0,83	8,27	15,77	35,33	16,85	1,81	78,86	7.542
Пл.лишћари	5,88		4,7	1,87	1,78	3,30	2,72	0,00	0,00	9,67	925
Ост.лишћари	16,56		5,0	4,74	11,67	6,76	3,74	0,33	0,00	27,25	2.606
Воћкарице	0,13		5,0	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,22	21
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			11,34	27,77	34,18	63,86	24,49	2,91	164,55	15.738
УКУПНО:	100,00	54		11,34	27,77	34,18	63,86	24,49	2,91	164,55	15.738

в) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	-	-	-	-	-
Лишћари	1,87	2,01	96,12	1,89	6,72	87,92	3,47

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	0,00	0,26	0,82	0,27	1,32	0,20	0,00	2,86	247
УКУПНО:	0,00	0,26	0,82	0,27	1,32	0,20	0,00	2,86	247

Високе деградирани шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих деградираних шума у општини Источна Илица износи 81,31 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Буква	65,03		4,5	5,31	21,74	17,37	38,15	13,54	4,29	100,41	8.164
Храст китњак	25,86		4,0	0,00	11,99	18,04	4,37	5,53	0,00	39,93	3.247
Ост.лишћари	9,11		5,0	1,77	8,04	0,84	3,42	0,00	0,00	14,07	1.144
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			7,08	41,78	36,24	45,94	19,08	4,29	154,41	12.555
УКУПНО:	100,00	53		7,08	41,78	36,24	45,94	19,08	4,29	154,41	12.555

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	0,00	0,25	1,91	1,41	1,01	0,00	0,00	4,58	372
УКУПНО:	0,00	0,25	1,91	1,41	1,01	0,00	0,00	4,58	372

3.2. Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Источна Илица износи 54,19 хектара, а укупна површина износи 65,72 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	3,49		3,0	0,11	1,64	1,75	0,85	0,00	0,00	4,36	236
Смрча	72,30		3,4	8,53	20,34	40,28	20,98	0,00	0,00	90,13	4.884
Бијели бор	12,44		4,0	0,00	2,29	11,35	1,86	0,00	0,00	15,50	840
Црни бор	7,18		4,5	0,00	0,65	8,30	0,00	0,00	0,00	8,95	485
Храст	2,69		3,5	2,71	0,65	0,00	0,00	0,00	0,00	3,36	182
Пл.лишћари	0,71		4,0	0,00	0,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,89	48
Ост.лишћари	1,18		4,5	1,24	0,24	0,00	0,00	0,00	0,00	1,48	80
Четинари	95,41			8,64	24,91	61,69	23,69	0,00	0,00	118,93	6.445
Лишћари	4,59			3,95	1,77	0,00	0,00	0,00	0,00	5,72	310
УКУПНО:	100,00	56		12,59	26,68	61,69	23,69	0,00	0,00	124,65	6.755

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. старосна класа 3,84 ха
2. старосна класа 34,90 ха
3. старосна класа 15,45 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Јела	0,00	6,76	0,00	0,00	236
Смрча	15,36	54,24	189,77	0,00	4.884
Бијели бор	0,00	2,26	49,26	0,00	840
Црни бор	0,00	13,90	0,00	0,00	485
Храст	0,00	4,21	2,27	0,00	182
Пл.лишћари	0,00	0,00	3,11	0,00	48
Ост.лишћари	0,00	1,92	0,84	0,00	80
Четинари	15,36	77,16	239,03	0,00	6.445
Лишћари	0,00	6,13	6,21	0,00	310
УКУПНО:	15,36	83,30	245,24	0,00	6.755

г) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	12,63	42,79	44,58	16,07	13,56	68,89	1,48
Лишћари	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	62,48	37,52

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	0,00	0,26	0,90	2,89	0,65	0,00	0,00	4,70	309
Лишћари	0,00	0,17	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	24
УКУПНО:	0,00	0,43	1,10	2,89	0,65	0,00	0,00	5,07	333

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
	м ³ /ха								
Четинари	-	0,37	7,18	0,00	0,00	0,00	0,00	7,55	496
Лишћари	-	1,35	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	1,64	108
УКУПНО:	-	1,72	7,47	0,00	0,00	0,00	0,00	9,19	604

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	53	47	-	-	92	8
Лишћари	-	0	100	-	-	0	100

Шумске културе – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Источна Илиџа износи 13,01 хектара, колика је и укупна површина ове категорије шума.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Бијели бор	35,82		3,0	2,38	12,30	17,06	0,00	0,00	0,00	31,74	413
Црни бор	45,71		2,0	7,30	20,22	12,99	0,00	0,00	0,00	40,51	527
Храст китњ.	6,94		3,5	1,08	0,61	4,46	0,00	0,00	0,00	6,15	80
Ост.лишћари	11,54		3,5	2,23	5,84	2,15	0,00	0,00	0,00	10,22	133
Четинари	81,53			9,68	32,51	30,05	0,00	0,00	0,00	72,25	940
Лишћари	18,47			3,31	6,46	6,61	0,00	0,00	0,00	16,37	213
УКУПНО:	100,00	64		12,99	38,97	36,66	0,00	0,00	0,00	88,62	1.153

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 1. старосна класа: 2,73 ha
2. старосна класа: 10,28 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Бијели бор	66,30	22,57	0,00	0,00	413
Црни бор	19,05	46,21	0,00	0,00	527
Храст китњак	0,00	7,78	0,00	0,00	80
Остали лишћари	15,38	8,85	0,00	0,00	133
Четинари	85,35	68,77	0,00	0,00	940
Лишћари	15,38	16,63	0,00	0,00	213
УКУПНО:	100,73	85,41	0,00	0,00	1.153

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,54	2,23	0,85	0,00	0,00	0,00	3,61	47
Лишћари	0,00	0,15	0,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61	8
УКУПНО:	0,00	0,69	2,69	0,85	0,00	0,00	0,00	4,23	55

3.3. Изданацке шуме

а) Површина неминираног дијела изданацких шума у општини Источна Илиџа износи 676,23 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
		m ³ /ха								
Јела	0,15	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15	102
Смрча	0,55	0,00	0,23	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,56	381
Бијели бор	0,75	0,00	0,00	0,00	0,52	0,24	0,00	0,00	0,76	515
Буква	24,13	0,00	0,92	3,40	4,68	11,35	3,66	0,56	24,57	16.616
Храст китњ.	37,21	0,00	1,90	5,22	11,80	15,47	3,06	0,45	37,89	25.621
Пл.лишћари	4,83	0,00	0,51	1,35	2,60	0,46	0,00	0,00	4,92	3.327
Ост.лишћари	30,28	0,00	12,83	10,43	5,79	1,55	0,24	0,00	30,84	20.853
Цер	0,58	0,00	0,00	0,22	0,36	0,00	0,00	0,00	0,59	396
Воћарице	1,52	0,00	0,89	0,00	0,66	0,00	0,00	0,00	1,55	1.050
Четинари	1,45	0,00	0,23	0,48	0,52	0,24	0,00	0,00	1,48	998
Лишћари	98,55	0,00	17,06	20,61	25,89	28,83	6,96	1,01	100,35	67.863
УКУПНО:	100,00	0,00	17,29	21,10	26,41	29,07	6,96	1,01	101,83	68.861

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,13	85
Лишћари	4,02	2.718
УКУПНО:	4,15	2.803

Изданацке шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела изданацких шума у општини Источна Илиџа износи 193,96 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
		m ³ /ха								
Буква	4,25	0,07	0,79	1,11	1,36	0,73	0,07	0,00	4,13	801
Храст китњ.	63,91	1,17	28,16	28,20	3,33	1,31	0,00	0,00	62,17	12.058
Пл.лишћари	12,65	0,04	3,57	5,86	2,11	0,73	0,00	0,00	12,31	2.387
Ост.лишћ.	19,19	0,81	7,58	7,84	2,44	0,00	0,00	0,00	18,67	3.621
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00	2,09	40,09	43,00	9,24	2,77	0,07	0,00	97,27	18.867
УКУПНО:	100,00	2,09	40,09	43,00	9,24	2,77	0,07	0,00	97,27	18.867

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,0	0
Лишћари	4,06	788
УКУПНО:	4,06	788

3.4. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 15,64 хектара.

3.5. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 15,78 хектара.

Површина минираног дијела ове категорије износи 14,07 хектара.

3.6. Узурпације

Површина узурпација у општини Источна Илиџа износи 27,08 хектара.

Површина минираног дијела узурпација у општини Источна Илиџа износи 3,34 хектара.

4. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ТРНОВО

4.1. Високе шуме са природном обновом

а) Површина високих шума са природном обновом у општини Трново износи 2.882,93 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у см						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	Укупно
				м ³ /ха							
Јела	15,72		3,0	0,67	4,35	11,96	27,40	8,06	0,02	52,46	151.231
Смрча	29,16		3,5	0,55	6,15	14,45	50,77	24,74	0,68	97,33	280.602
Бијели бор	0,11		4,6	0,00	0,03	0,22	0,11	0,01	0,00	0,36	1.041
Црни бор	1,03		3,5	0,02	0,46	1,48	1,49	0,00	0,00	3,45	9.954
Буква	48,59		3,4	2,24	11,11	24,41	78,35	43,46	2,60	162,18	467.556
Храст кит.	0,29		4,2	0,01	0,12	0,25	0,50	0,06	0,02	0,96	2.760
Пл.лишћари	3,96		2,9	0,49	1,19	1,15	3,37	6,05	0,98	13,23	38.144
Ост.лишћари	0,97		3,6	0,54	1,18	0,65	0,78	0,09	0,00	3,24	9.333
Воћарице	0,17		3,3	0,09	0,25	0,06	0,13	0,03	0,00	0,57	1.636
Четинари	46,02			1,24	10,99	28,11	79,77	32,81	0,69	153,60	442.828
Лишћари	53,98			3,36	13,85	26,53	83,14	49,69	3,60	180,17	519.429
УКУПНО	100,00	74		4,60	24,84	54,64	162,90	82,50	4,30	333,78	962.257

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	14,58	37,18	48,24	20,20	30,23	47,80	1,77
Лишћари	8,09	33,58	58,33	10,92	32,55	49,41	7,12

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,08	0,46	0,98	1,94	0,54	0,01	4,01	11.566
Лишћари	0,00	0,11	0,41	0,76	1,57	0,57	0,02	3,43	9.894
УКУПНО:	0,00	0,19	0,87	1,74	3,51	1,11	0,03	7,44	21.460

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	0,28	1,15	4,06	13,24	11,18	0,78	30,70	88.493
Лишћари	-	0,47	3,25	6,71	22,15	25,96	2,65	61,19	176.406
УКУПНО:	-	0,75	4,40	10,77	35,40	37,13	3,43	91,89	264.899

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	3	97	4	27	59	10
Лишћари	-	3	97	1	23	56	20

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по хектару				
	Висина у cm		Прсни пречник		Укупно
	10-50	50-130	0-5 cm		
Јела	1.509	230	99		1.838
Смрча	660	108	114		882
Буква	1.431	392	810		2.633
Храстови	0	0	4		4
Пл. лишћари	1.263	284	266		1.813
Ост. лишћари	179	54	65		298
Воћкарице	224	34	38		296
Четинари	2.169	338	213		2.720
Лишћари	3.097	764	1.183		5.044
УКУПНО	5.266	1.102	1.396		7.764

Високе шуме са природном обновом – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих шума са природном обновом у општини Трново износи 2.241,01 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	15,67		3,9	1,02	6,98	12,64	23,50	11,41	0,19	55,73	124.891
Смрча	7,99		2,0	0,29	4,62	6,50	12,05	4,74	0,21	28,41	63.666
Буква	72,75		2,0	6,30	23,24	50,07	108,27	66,24	4,62	258,75	579.855
Пл.лишћари	3,06		3,2	0,69	3,03	3,97	2,03	1,01	0,16	10,89	24.399
Ост.лишћари	0,54		4,0	0,52	0,83	0,49	0,08	0,00	0,00	1,91	4.276
Четинари	23,66			1,31	11,61	19,14	35,54	16,15	0,40	84,14	188.557
Лишћари	76,34			7,51	27,09	54,52	110,38	67,26	4,78	271,54	608.530
УКУПНО:	100,00	77		8,82	38,70	73,66	145,92	83,41	5,18	355,68	797.087

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,09	0,46	0,50	0,66	0,15	0,00	1,86	4.175
Лишћари	0,00	0,20	1,20	1,04	1,80	0,61	0,03	4,88	10.940
УКУПНО:	0,00	0,29	1,66	1,54	2,46	0,76	0,04	6,74	15.115

4.2. Високе деградиране шуме

а) Површина високих деградираних шума у општини Трново износи 318,74 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Буква	77,75		4,7	4,26	18,27	29,73	52,68	42,27	1,15	148,35	47.284
Храст	6,13		4,0	0,45	0,36	1,48	3,31	6,10	0,00	11,70	3.729
Пл.лишћари	4,65		4,3	0,73	2,80	3,83	1,21	0,00	0,31	8,88	2.830
Ост.лишћари	10,44		4,8	2,97	8,60	5,39	1,75	1,21	0,00	19,92	6.350
Воћкарице	1,02		5,0	0,09	0,53	0,48	0,85	0,00	0,00	1,95	623
Четинари	0,00			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00			8,51	30,57	40,91	59,79	49,57	1,46	190,80	60.816
УКУПНО:	100,00	61		8,51	30,57	40,91	59,79	49,57	1,46	190,80	60.816

в) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	-	-	-	-	-
Лишћари	0,00	5,00	95,00	0,96	2,23	79,63	17,18

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	0,00	0,16	1,06	1,47	1,49	0,64	0,00	4,82	1.535
УКУПНО:	0,00	0,16	1,06	1,47	1,49	0,64	0,00	4,82	1.535

Високе деградиране шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела високих деградираних шума у општини Трново износи 734,53 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	0,02		4,0	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	30
Смрча	0,81		5,0	0,00	0,16	0,58	1,35	0,00	0,00	2,09	1.534
Буква	87,71		4,7	6,47	29,68	39,89	89,72	55,00	4,93	225,69	165.773
Храст китњак	1,69		4,0	0,00	0,95	1,50	0,79	0,52	0,59	4,36	3.199
Пл.лишћари	4,73		4,7	1,43	2,99	3,89	3,49	0,37	0,00	12,17	8.940
Ост.лишћари	5,04		5,0	1,55	3,32	5,14	2,47	0,47	0,00	12,96	9.519
Четинари	0,83			0,04	0,16	0,58	1,35	0,00	0,00	2,13	1.564
Лишћари	99,17			9,45	36,95	50,42	96,47	56,37	5,52	255,17	187.431
УКУПНО:	100,00	62		9,45	37,10	51,00	97,83	56,37	5,52	257,30	188.995

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,03	23
Лишћари	0,00	0,39	1,24	1,26	1,94	0,73	0,12	5,68	4.171
УКУПНО:	0,00	0,39	1,24	1,26	1,97	0,73	0,12	5,71	4.194

4.3. Шумске културе

а) Површина шумских култура са процјеђеном дрвном масом у општини Трново износи 8,73 хектара, колика је и укупна површина ове категорије.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Бијели бор	59,31		4,0	7,10	28,29	87,51	4,01	0,00	0,00	126,92	1.108
Црни бор	28,53		2,5	0,00	2,86	42,84	15,35	0,00	0,00	61,05	533
Ост.лишћари	12,15		3,0	0,00	15,92	10,08	0,00	0,00	0,00	26,00	227
Четинари	87,85			7,10	31,16	130,36	19,36	0,00	0,00	187,97	1.641
Лишћари	12,15			0,00	15,92	10,08	0,00	0,00	0,00	26,00	227
УКУПНО:	100,00	74		7,10	47,08	140,44	19,36	0,00	0,00	213,97	1.868

в) Структура укупне дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	7,44	15,37	77,19	7,45	6,61	79,49	6,45
Лишћари	0,00	51,77	48,23	0,00	0,00	51,77	48,23

г) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 2. старосна класа 4,70 ha
3. старосна класа 4,03 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				У к у п н о
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Бијели бор	0,00	107,87	149,13	0,00	1.108
Црни бор	0,00	81,91	36,72	0,00	533
Ост.лишћари	0,00	24,68	27,54	0,00	227
Четинари	0,00	189,79	185,86	0,00	1.641
Лишћари	0,00	24,68	27,54	0,00	227
УКУПНО:	0,00	214,47	213,40	0,00	1.868

д) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,46	1,60	8,25	0,57	0,00	0,00	10,88	95
Лишћари	0,00	0,00	0,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,69	6
УКУПНО:	0,00	0,46	2,29	8,25	0,57	0,00	0,00	11,57	101

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	-	7,10	8,71	18,21	0,00	0,00	0,00	34,02	297
Лишћари	-	0,00	6,53	0,00	0,00	0,00	0,00	6,53	57
УКУПНО:	-	7,10	15,23	18,21	0,00	0,00	0,00	40,55	354

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	100	-	-	54	46
Лишћари	-	-	100	-	-	0	100

Шумске културе – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела шумских култура са процјењеном дрвном масом у општини Трново износи 168,68 хектара. Укупна површина ове категорије износи такође 168,68 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Смрча	1,88		4,3	0,75	1,74	0,49	0,00	0,00	0,00	2,99	504
Бијели бор	60,77		4,4	0,92	29,91	65,31	0,52	0,00	0,00	96,66	16.304
Црни бор	33,29		4,3	0,00	20,59	32,35	0,00	0,00	0,00	52,94	8.930
Ост. лишћари	4,06		4,5	0,43	5,26	0,76	0,00	0,00	0,00	6,46	1.089
Четинари	95,94			1,68	52,24	98,15	0,52	0,00	0,00	152,58	25.738
Лишћари	4,06			0,43	5,26	0,76	0,00	0,00	0,00	6,46	1.089
УКУПНО:	100,00	79		2,10	57,51	98,92	0,52	0,00	0,00	159,04	26.827

в) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина: 2. старосна класа: 143,37 ha

3. старосна класа: 25,31 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				У к у п н о
	1-20	21-40	41-60	61-80	
Смрча	0,00	3,52	0,00	0,00	504
Бијели бор	0,00	84,89	163,30	0,00	16.304
Црни бор	0,00	56,69	31,73	0,00	8.930
Остали лишћари	0,00	2,68	27,85	0,00	1.089
Четинари	0,00	145,09	195,02	0,00	25.738
Лишћари	0,00	2,68	27,85	0,00	1.089
УКУПНО:	0,00	147,77	222,88	0,00	26.827

г) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,18	1,09	2,82	0,00	0,00	0,00	4,08	689
Лишћари	0,00	0,02	0,23	0,02	0,00	0,00	0,00	0,26	44
УКУПНО:	0,00	0,20	1,32	2,83	0,00	0,00	0,00	4,35	733

4.4. Изданацке шуме

а) Површина изданацких шума у општини Трново износи 960,70 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Јела	0,08	0,00	0,03	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	106
Смрча	0,45	0,00	0,08	0,12	0,18	0,21	0,00	0,00	0,60	580
Бијели бор	0,56	0,00	0,00	0,13	0,18	0,44	0,00	0,00	0,75	720
Црни бор	0,05	0,00	0,04	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	60
Буква	43,71	0,00	2,27	7,56	15,76	22,37	9,29	0,85	58,11	55.824
Храст китњак	17,57	0,00	1,23	5,23	7,45	6,69	2,23	0,52	23,36	22.439
Пл.лишћари	4,01	0,01	1,13	2,78	0,98	0,42	0,00	0,00	5,33	5.117
Ост.лишћари	32,93	0,00	11,08	17,31	9,20	4,41	1,65	0,13	43,77	42.054
Цер	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	14
Воћкарице	0,63	0,00	0,14	0,22	0,16	0,32	0,00	0,00	0,84	805
Четинари	1,15	0,00	0,15	0,36	0,37	0,65	0,00	0,00	1,53	1.466
Лишћари	98,85	0,01	15,85	33,12	33,55	34,21	13,17	1,51	131,42	126.253
УКУПНО:	100,00	0,01	16,00	33,48	33,92	34,86	13,17	1,51	132,94	127.719

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у m ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,07	72
Лишћари	4,80	4.610
УКУПНО:	4,87	4.682

Изданацке шуме – минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела изданацких шума у општини Трново износи 389,08 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
		m ³ /ha								
Буква	23,44	0,51	1,87	8,62	11,00	3,39	0,42	0,00	25,80	10.038
Храст китњак	3,48	0,00	0,16	1,39	1,89	0,40	0,00	0,00	3,83	1.491
Пл.лишћари	1,62	0,01	0,10	0,44	0,66	0,57	0,00	0,00	1,79	695
Ост.лишћ.	71,45	0,02	4,10	19,05	42,48	12,47	0,52	0,00	78,63	30.593
Четинари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Лишћари	100,00	0,54	6,23	29,50	56,02	16,82	0,93	0,00	110,05	42.817
УКУПНО:	100,00	0,54	6,23	29,50	56,02	16,82	0,93	0,00	110,05	42.817

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст у м ³	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
Четинари	0,0	0
Лишћари	4,48	1.745
УКУПНО:	4,48	1.745

4.5. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Површина ове категорије износи 191,22 хектара.

Површина минираног дијела ове категорије износи 243,49 хектара.

4.6. Површине неподесне за пошумљавање и газдовање

а) Површина шума неподесних за газдовање износи 99,12 хектара, а укупна површина категорије износи 379,03 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	4,66		5,0	0,00	0,00	2,26	5,02	1,48	0,00	8,77	869
Смрча	7,96		5,0	0,00	1,52	4,54	7,34	1,55	0,00	14,96	1.483
Буква	57,84		5,0	7,22	12,04	47,47	31,68	10,32	0,00	108,73	10.777
Ост. лишћари	29,54		5,0	8,96	25,50	21,08	0,00	0,00	0,00	55,54	5.505
Четинари	12,62			0,00	1,52	6,80	12,37	3,04	0,00	23,73	2.352
Лишћари	87,38			16,18	37,54	68,54	31,68	10,32	0,00	164,27	16.282
УКУПНО:	100,00	61		16,18	39,06	75,34	44,05	13,36	0,00	187,99	18.634

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,05	0,17	0,37	0,05	0,00	0,65	64
Лишћари	0,00	0,00	4,61	0,07	0,05	0,00	0,00	4,73	469
УКУПНО:	0,00	0,00	4,66	0,24	0,42	0,05	0,00	5,38	533

Површине неподесне за пошумљавање и газдовање –минирани дио категорије

а) Површина минираног дијела шума неподесних за газдовање износи 12,83 хектара, а укупна површина категорије 92,47 хектара.

б) Структура укупне дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе (%)	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	Укупно
				m ³ /ha							
Јела	56,78		4,5	0,00	2,65	7,25	15,20	32,58	9,59	67,26	863
Смрча	5,99		5,0	0,00	3,90	0,00	0,00	3,20	0,00	7,09	91
Буква	34,14		5,0	5,77	0,00	19,02	7,17	0,00	8,57	40,45	519
Пл.лишћари	3,03		5,0	0,00	3,59	0,00	0,00	0,00	0,00	3,59	46
Четинари	62,73			0,00	6,55	7,25	15,20	35,78	9,59	74,36	954
Лишћари	37,27			5,77	3,59	19,02	7,17	0,00	8,57	44,04	565
УКУПНО:	100,00	10		5,77	10,13	26,27	22,37	35,78	18,16	118,39	1.519

в) Годишњи запремински прираст:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
	m ³ /ha								
Четинари	0,00	0,00	0,23	0,62	0,47	1,09	0,00	2,42	31
Лишћари	0,00	0,70	0,31	0,86	0,00	0,00	0,00	1,87	24
УКУПНО:	0,00	0,70	0,55	1,48	0,47	1,09	0,00	4,29	55

4.7. Узурпације

Површина узурпација у општини Трново износи 126,82 хектара.

5. ПЛАН СЈЕЧА

5.1. План сјеча по ширим категоријама шума

На основу предходно приказаног стања, циљева газдовања и критеријума за утврђивање обима сјеча, за овај уређајни период планиран је сљедећи обим сјеча за шумскопривредно подручје.

Шира категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	Обим сјеча (етап) у m ³					
			Свеукупна дрвна маса			Маса крупног дрвета		
			За 10 година		Просјек годишње	За 10 година		Просјек годишње
			На цијелој површ.	По хектару		На цијелој површ.	По хектару	
1000	2.882,93	Четин.	91.830	31,85	9.183	77.137	26,76	7.714
		Лишћ.	79.460	27,56	7.946	64.363	22,33	6.436
		Свега	171.290	59,42	17.129	141.500	49,08	14.150
2000	414,38	Четин.	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћ.	15.000	36,20	1.500	12.150	29,32	1.215
		Свега	15.000	36,20	1.500	12.150	29,32	1.215
3000	74,45	Четин.	1.700	27,02	170	1.428	22,70	143
	62,92	Лишћ.	330	5,24	33	267	4,25	27

		Свега	2.030	32,26	203	1.695	26,94	170
4000	1.636,93	Четин.	520	0,32	52	437	0,27	44
		Лишћ.	41.500	25,35	4.150	33.615	20,54	3.362
		Свега	42.020	25,67	4.202	34.052	20,80	3.405
Укупно	4.997,16	Четин.	94.050	18,82	9.405	79.002	15,81	7.900
		Лишћ.	136.290	27,27	13.629	110.395	22,09	11.039
		Свега	230.340	46,09	23.034	189.397	37,91	18.940

5.2. План сјеча по општинама

На основу предходно утврђеног обима сјеча за шумскопривредно подручје по газдинским класама и категоријама шума, разрађен је план обима сјеча по општинама.

Општина (055) - Трново

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе шуме са природном обновом	2.882,93	Четинари	91.830	31,85	9.183	77.137	26,76	7.714
		Лишћари	79.460	27,56	7.946	64.363	22,33	6.436
		Укупно	171.290	59,42	17.129	141.500	49,08	14.150
Високе деградиране шуме	318,74	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	11.916	37,38	1.192	9.652	30,28	965
		Укупно	11.916	37,38	1.192	9.652	30,28	965
Шумске културе	8,73 8,73	Четинари	345	39,52	35	290	33,20	29
		Лишћари	139	15,92	14	113	12,90	11
		Укупно	484	55,44	48	402	46,09	40
Изданачке шуме	960,70	Четинари	309	0,32	31	260	0,27	26
		Лишћари	26.992	28,10	2.699	21.864	22,76	2.186
		Укупно	27.301	28,42	2.730	22.123	23,03	2.212
Укупно	4.171,10	Четинари	92.484	22,17	9.248	77.687	18,62	7.769
		Лишћари	118.507	28,41	11.851	95.991	23,01	9.599
		Укупно	210.991	50,58	21.099	173.677	41,64	17.368

Општина (018) – Источна Илица

Категорија шума	Површина (ha)	Врста дрвећа	План сјеча у m ³					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Високе деградиране шуме	95,64	Четинари	0	0,00	0	0	0,00	0
		Лишћари	3.084	32,25	308	2.498	26,12	250
		Укупно	3.084	32,25	308	2.498	26,12	250
Шумске културе	65,72 54,19	Четинари	1.355	25,00	136	1.138	21,00	114
		Лишћари	191	3,52	19	155	2,85	15
		Укупно	1.546	28,53	155	1.293	23,86	129
Изданачке шуме	676,23	Четинари	211	0,31	21	177	0,26	18
		Лишћари	14.508	21,45	1.451	11.751	17,38	1.175
		Укупно	14.719	21,77	1.472	11.929	17,64	1.193
Укупно	826,06	Четинари	1.566	1,90	157	1.315	1,59	132
		Лишћари	17.783	21,53	1.778	14.404	17,44	1.440
		Укупно	19.349	23,42	1.935	15.720	19,03	1.572

6. ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

6.1. Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
Ф	372	0,40	930	1,17	1.301
Л	0	0,00	930	1,17	930
ПТ ₁	13.406	14,60	3.313	4,17	16.720
ПТ ₂	24.912	27,13	7.580	9,54	32.492
ПТ ₃	6.304	6,87	10.306	12,97	16.610
ТТ	3.703	4,03	0	0,00	3.703
Јамско дрво	7.291	7,94	0	0,00	7.291
Ситно техничко дрво	704	0,77	0	0,00	704
Целулозно дрво	8.323	9,06	14.176	17,84	22.499
Огревно дрво	0	0,00	22.114	27,83	22.114
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	65.014	70,80	59.349	74,69	124.363
Отпадак	26.816	29,20	20.111	25,31	46.927
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	91.830	100,00	79.460	100,00	171.290

6.2. Структура етата по сортиментима за високе деградиране шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
ПТ1	-	-	270	1,80	270
ПТ2	-	-	809	5,39	809
ПТ3	-	-	1.433	9,55	1.433
ТТ стубови	-	-	0	0,00	0
Јамско дрво	-	-	0	0,00	0
Ситно тетничко дрво	-	-	0	0,00	0
Целулозно дрво	-	-	2.738	18,25	2.738
Огревно	-	-	5.309	35,39	5.309
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	10.557	70,38	10.557
Отпадук	-	-	4.443	29,62	4.443
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	15.000	100,00	15.000

6.3. Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
ПТ1	59	3,48	0	0,00	59
ПТ2	178	10,47	1	0,33	179
ПТ3	36	2,13	2	0,72	39
ТТ стубови	143	8,40	0	0,00	143
Јамско дрво	431	25,36	0	0,00	431
Ситно техничко дрво	69	4,05	0	0,00	69
Целулозно дрво	178	10,49	43	12,98	221
Огревно	0	0,00	148	44,99	148
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	1.094	64,38	195	59,02	1.289
Отпадук	606	35,62	135	40,98	741
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	1.700	100,00	330	100,00	2.030

6.4. Структура етата по сортиментима за издавачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
ПТ2	23	4,35	2.747	6,62	2.770
ПТ3	29	5,67	2.648	6,38	2.677
Ситно техничко дрво	21	4,05	0	0,00	21
Целулозно дрво	251	48,22	7.993	19,26	8.244
Огревно	0	0,00	13.512	32,56	13.512
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	324	62,29	26.900	64,82	27.224
Отпадук	196	37,71	14.600	35,18	14.796
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	520	100,00	41.500	100,00	42.020

7. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА

На основу прикупљених података запажена је и дјелимично утврђена појава слjedeћих врста љековитог и ароматичног биља, приказана у наредној табели:

Латински назив	Народни назив	Употреба дијелова
<i>Hypericum perforatum L.</i>	Кантарион	Стабло и цвијет
<i>Allium ursinum L.</i>	Дивљи лук	Стабо и гомољ
<i>Achillea millefolium</i>	Хајдучка трава	Стабло и цвијет
<i>Thymus serpyllum L.</i>	Мајчина душица	Стабло и цвијет
<i>Asperula odorata</i>	Лазаркиња	Стабло и цвијет
<i>Rubus hirtus w.et.k.</i>	Купина	Корјен, стабло и плод
<i>Juniperus communis</i>	Смрека, вења	Плод
<i>Crataegus monogyna L.</i>	Глог	Плод
<i>Erythraea centaurium</i>	Кичица	Стабло и цвијет
<i>Corylus avellana L.</i>	Љеска	Плод
<i>Atropa belladonna</i>	Велебиље, буника	Стабло и лист
<i>Urtica dioica</i>	Коприва	Коријен и лист
<i>Valeriana officinalis</i>	Одољен	Коријен
<i>Sambucus nigra</i>	Базга	Цвијет и лист
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Боровница	Плод и лист

Користећи научне радове и објављену стручну литературу, утврђено је дјелимично потенцијал јестивих гљива на овом шумскопривредном подручју, те у зависности од категорије шума приказаће се највредније врсте у слjedeћој табели:

Прегед јестивих гљива на шумскопривредном подручју	
Латински назив	Народни назив
<i>Boletus edulis Bull.</i>	Прави, јесенски вргањ
<i>Boletus aestivalis Poul.</i>	Прољетни, мрежаста вргањ,
<i>Cantharellus cibarius Fr.</i>	Лисичарка,
<i>Lactarius piperatus L.</i>	Мљечница, Папрена мљечница
<i>Amanita caesarea</i>	Благва
<i>Macrolepiota prominens</i>	Бијела сунчаница
<i>Morchella conica</i>	Смрчак

Прије него што се приступи сакупљању јестивих гљива, треба да упознамо отровне гљиве, као што су зелена пупавка (*Amanita phalloides*), која се јавља најчешће у храстовим и буковим шумама. Поред ње на овом подручју постоји могућност присуства отровног вргања, *Boletus satanus* (лудара, блутавка), који се најчешће јавља у буковим и храстовим шумама. Њено природно станиште су најчешће приморски крајеви, али може се јављати и у континенталном подручју. Зелена пупавка узрокује око 95 % свих тровања од стране гљива са смртоносним исходом. Први знаци тровања уочавају се касно, зато је љубитељима гљива потребно организовати стручна и научна предавања, о начину сакупљања и детерминацији јестивих гљива.

8. ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА ЗА ШПП

Врста рада	Планирано (ha)	
	За 10 година	Просјечно годишње
Пошумљавање садњом садница	212,06	21,21
Попуњавање пошумљених површина	21,21	2,12
Њега новоподигнутих шумских култура	212,06	21,21
Њега постојећих култура испод таксационог прага	11,53	1,15
Природна обнова	287,77	28,78
Њега природног подмлатка	287,77	28,78

9. ВРСТЕ ШУМСКИХ ШТЕТА И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ

9.1. Заштита шума од инсеката и биљних болести

Биљне болести могу бити проузроковане различитим штетним факторима. Према њиховој природи болести се дијеле у двије категорије:

- Болести које изазивају абиотички фактори (физичке, хемијске и механичке природе). То су непаразитске и неинфективне болести.
- Болести које узрокују биотички фактори (гљиве, биљни и животињски организми). Ово су паразитске или инфективне болести.

У непаразитске или неинфективне болести убрајају се сви поремећаји који настају утицајем климатских и едафских фактора (температура, свјетлост, влага, отровни гасови, хранјиве материје и др.). Паразитске или инфективне болести већином изазивају: гљиве, бактерије, вируси, нематодe, паразитске цвјетнице и неке биљке. Најчешће болести паразитског поријекла јесу оне које проузрокују гљиве. Ове болести се називају микозе. Затим по значају долазе болести које проузрокују бактерије (бактериозе) и најзад болести које изазивају вируси (виروزе). Постоји још категорија болести које проузрокују разне паразитне цвјетнице, ове болести се називају фанерогамне болести.

Мјере борбе против биљних болести могу бити превентивне и репресивне. Превентивним мјерама или мјерама профилаксе спречава се појава неке болести.

Репресивне мјере могу бити ерадикативне и куративне, а примјењују се послије појаве болести. Ерадикативним мјерама уклањају се заражене биљке или њихови дијелови у циљу редукације инокулума. Оне имају широку примјену у пракси због своје једноставности. Куративним мјерама врши се лијечење обољелих биљака.

Мјере борбе могу бити директне и индиректне. Директне мјере су усмјерене непосредно према патогену, док индиректне нису у непосредној вези са узрочником болести.

Методe борбе против болести шумског дрвећа садрже сљедеће мјере: административне, узгојно-техничке, механичке, физичке, хемијске, биолошке и интегралне. Административне мјере односе се на примјену законске регулативе у области заштите биља коју утврђују поједине земље и међународна заједница у циљу заштите биљака од опасних болести. Узгојно-техничке мјере су избор локалитета за гајење одређене врсте дрвећа, избор система газдовања и начина обнове шума, гајење отпорних врста дрвећа, трајање опходње и хигијена објеката. Механичке мјере обухватају одсјецање и уништавање обољелих биљних дијелова или заражених биљака, уништавање биљних органа у којима презимљује паразит, уништавање спороносних органа

паразита, уклањање паразита и уништавање прелазних хранитељки. Хемијска средства имају велику примјену и обезбјеђују врло ефикасну превентивну заштиту многобројним врстама биљака од најопаснијих болести.

Најзначајније ентомолошке штеточине на букви су:

Phyllaphis fagi – буквина лисна ваш. При јаком нападу, сисањем сокова долази до сушења младих избојака, карактеристичног повијања листова и обилног лучења медне росе. Нарочито може да буде штетна на сјечинама које се обнављају, као и у расадницима гдје може изазвати и сушење нападнутих биљака.

Cryptococcus fagisuga – буквин штиташ. Насељава одрасла стабла букве. Врло често се јавља у високој бројности, када је стабло букве потпуно прекривено бијелом скрамом, те са дистанце изгледа као да је окречено.

Најзначајније ентомолошке штеточине на смрчи су:

Ips tyrographus – осмозуби смрчин поткорњак. Типична је секундарна штеточина, јер се при нормалној бројности гнијезди искључиво у физиолошки јако ослабљеним, умирућим стаблима, свјеже посјеченим стаблима или неогуљеној сложеној обловини. Када се пренамножи, постаје типична примарна штеточина и тада напада сва стабла.

Pityogenes chalcographus – шестозуби смрчин поткорњак. Секундарна је штеточина и насељава физиолошки ослабљена стабла и свјежу лежавину. Склон је масовним множењима и тада се убушује у потпуно здрава стабла. Насељава горње партије са тањом кором и дебље гране.

Најзначајније ентомолошке штеточине на јели су:

Pityokteines curvidens – кривокуби јелин поткорњак. За размножавање женке бирају стабла са дебелом кором. Напада стара стабла. Насељава их од врха ка основи. Бира ивична стабла или стабла на чистинама. Секундаран је, али када се пренамножи напада и потпуно здрава стабла из којих се јавља обилно истицање смоле.

Cryphalus piceae – мали јелин поткорњак. За размножавање тражи материјал са тањом кором. Његов напад на старијим стаблима започиње од врха и иде ка основи. Ако је његова бројност у шуми ниска, насељаваће физиолошки ослабљена стабла, најчешће она која су заражена имелом, а ако је бројност висока населиће и потпуно здрава стабла, односно понашаће се као примарна штеточина. Најопаснија је врста поткорњака за стабла у доба летења.

Најзначајније ентомолошке штеточине на храстовима су:

Cerambyx cerdo – велика храстова стрижибуба, најрадије напада храст, али се може наћи и у дрвету других лишћара. Развија се у праву у највреднијем доњем делу дебла. Штете су углавном техничке, али и физиолошке природе.

Scolytus intricatus – храстов поткорњак, типична секундарна штеточина, преноси споре гљива из рода *Ophiostoma*, које изазивају сушење стабала.

Tortrix viridana – зелени храстов савијач, прворазредна штеточина храстових шума. Гусјенице се хране храстовим лишћем лужњака, али и медунца и китњака. Јаја полаже у врхове крошњи и склон је масовним множењима.

Traumatocoea processionea – храстов четник, изразита штеточина аутохтоних храстова и углавном напада старе храстове шуме. Углавном се јавља са другим дефолијаторима (губаром).

Euptoctis chrysothoea – жутотрба, полифагна врста, главне штете чине у пролеће када изгризају пупољке или младе листове. Веома озбиљна штеточина. Имају длацице које жаре.

Lymantia dispar – губар, храни се асимилационим органима готово свих дрвенстих и жбунастих врста, па чак и неких зељастих.

Велики значај као проузроковачи оштећења имају штетни биотички чиниоци међу којима велики значај имају болести проузроковане паразитским гљивама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на букви су:

Nectria galligena – проузрокује вишегодишње, отворене рак ране са концентричним наборима који су по периферији ограничени уздигнутом кором. Плодоносна тијела могу да се констатују у току цијеле године. Масовно расејавање репродуктивних органа је за вријеме влажног

прољећа и јесени.

Fomes fomentarius – развија се као паразит или сапрофит. Развија се на дубећим, живим стаблима, а наставља такође деструкцију на обореном дрвету али само док је у шуми и влажно. Представља проблем за природне састојине букве. Дрво на којем су се појавиле карпофоре може се једино користити као огрев.

Trametes gibbosa – развија се на мртвом дрвету лишћара, нарочито на пањевима. Изазива бијелу активну трулеж.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на јели су:

Melampsorella caryophyllacearum – спермагонije и ецидије се јављају на четинама вјештичних метли образованих на стаблима јеле. Вишегодишња мицелија се налази у дрвету стабала јеле и изазива појаву вјештичних метли и тумора. Крајња посљедица развоја гљиве је сушење стабала. Велике штете причињава у природним састојинама јеле.

Viscum album – паразитна цвјетница карактерише се гранама дихотомно разгранатим и дуготрајним лишћем. Жбунови се обично формирају у вршним дијеловима круне и маскирани су околним четинама. Имела смањује физиолошку снагу домаћина, смањује капацитет плодоношења, смањује механичку отпорност стабала, а нападнута стабла имају умањен прираст. Штете су најизраженије на сувим теренима и јужним топлим експозицијама.

Најзначајније и најчешће патогене гљиве на смрчи су:

Heterobasidion annosum – Ова гљива је свакако најопаснија патогена гљива која се јавља на четинарима и наноси велике економске штете. Осим на четинарима забиљежена је и на неким лишћарским врстама дрвећа (буква, бреза,..).

Armillaria ostoyae – Ова гљива се развија као паразит или сапрофит на четинарским врстама дрвећа, а посебно је честа на смрчи и јели. Ова гљива узрокује меку, бијелу трулеж корјена, а после неког времена и бијелу трулеж дрвета у основи стабла.

Број паразитних гљива које могу изазивати болест шумског дрвећа на овом подручју је знатно већи, али овдје су наведене најчешће и најопасније врсте које причињавају економске штете или угрожавају опстанак шумског дрвећа. Заштита стабала против већине од наведених паразитних гљива је могућа, али би морала да се врши под строгим надзором стручних лица.

9.2. Заштита шума од шумских пожара

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. План заштите шума од пожара регулисан је Правилником о садржају и поступку израде плана заштите шума од пожара. Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику треба да ураде следеће предрадње:

- организовати противпожарну службу,
- поставити потребан број осматрачница или обезбедити извиђање из ваздуха,
- набавити основна противпожарна средства,
- оспособити противпожарне екипе и снабдети их са опремом и алатом и
- поставити и одржавати противпожарне просјекe у четинарским културама.

Чување односно заштиту шума од пожара, потребно је организовати као превентивну мјеру која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и подузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем заштите шума потребно је организовати адекватну противпожарну службу. У противпожарној служби потребно је према правилнику задужити одговорна лица да се старају о спровођењу плана заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара треба да обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти корисник шума. Да би чување било успјешно, у зависности од

купираности терена, на подручју се постављају

осматрачнице које се постављају на узвишењима и које се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре како у шуми тако и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, отпадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране корисника шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности.

Поред чувара шума противпожарна служба, треба да има оспособљене противпожарне екипе, које су снабђевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју.

Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава од стране шумског газдинства. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство у наредном уређајном периоду неће моћи остварити. Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

На овом подручју није било евидентираних пожара у претходном уређајном периоду.

10. ПЛАН ИЗГРАДЊЕ НОВИХ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ШУМСКИХ КАМИОНСКИХ ПУТЕВА

Према подацима посљедњег уређивања шума на овом шумскопривредном подручју постигнута је отвореност камионским путевима од 7,78 km/1000 ha. Да би се у наредном периоду могла рационалније користити примјена савремених машина, поред изградње камионских тврдих путева сходно финансијским средствима шумског газдинства потребно је да се изгради оптимална мрежа тракторских влака. На тај начин постигла би се већа отвореност и рационалност рада при примјени савремене технологије и механизације у шумарству. Оптимална отвореност шума и шумског земљишта је предуслов за квалитетно остваривање свих зацртаних планова газдовања, а прије свих планова сјече, који се морају проводити на читавом подручју, а не само на отвореним дијеловима подручја.

У циљу повећања отворености подручја камионским тврдим путевима у наредних десет година сходно финансијским могућностима планирана је изградња сљедећих камионских путева:

Привредна јединица	Назив пута	Преглед одјељења које конкретна комуникација отвара	Дужина /km/
(01) „Црна ријека-Жељезница“	Суствац	122,123	2,0
(02) „Касиндолска ријека	Кијевска локва-Тилавско врело	47,46,54	2,5
(03) „Хојга-Пресјеница“	-	-	-
СВЕГА:			4,5